MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

**ONOR. IMHALLEF
GEOFFREY VALENZIA**

Seduta tas-27 ta' Frar, 2004

Citazzjoni Numru. 2122/1999/1

John Grima

Vs

Anthony Castillo

Il-Qorti.

Preliminari

Rat **l-att tac-citazzjoni** li permezz taghha gie premess illi fid-9 ta’ Dicembru, 1998 fi St. Joseph Steert, Mellieha, waqt il-konvenut li kien qed isuq b’lura l-car numru GAG 049, dahal fuq l-attur u kkagunalu hsara fizika, li hija permanenti, kif jirrizulta mill-opinjoni medika li l-attur ottiena (ara Dok. “A” u Dok. “B”);

U premess li b'konsegwenza tal-incident imsemmi l-attur sofra u ser isofri danni, u l-konvenut ma accettax li jasal ghal likwidazjoni u l-hlas taghhom;

Ghaldaqstant l-attur talab lil din il-Qorti,

1. tiddikjara li l-konvenut huwa responsabbli ghall-incident imsemmi tad-9 ta' Dicembru, 1998 fi St. Joseph Street, Mellieha, u ghall-hsara li huwa kkaguna, permezz tal-car imsemmija, lill-attur;

2. tillikwida d-danni kkagunati lill-attur;

3. tikkundanna lill-konvenut ihallas lill-attur d-danni hekk likwidati bl-imghax legali sal-gurnata tal-pagament effettiv; u

Bl-ispejjez inkluzi dawk tal-ittra ufficjali tas-27 ta' April, 1999. Il-konvenut huwa ngunt ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni ta' l-attur a fol. 3 tal-process;

Rat **in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenut** a fol. 14 tal-process fejn eccepixxa:

1. Illi t-talbiet attrici huma fondati kemm fid-dritt kif ukoll fil-fatt stante illi l-incident ma garax tort tal-konvenut;

2. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost, it-talbiet attrici ghandhom jigu michuda bl-ispejjez stante li l-attur ma garrab l-ebda dizabilita' permanenti rizultat ta' l-incident imsemmi kif jigi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza;

3. Salv eccezzjonijiet ohra.

Rat l-atti kollha tal-kawza u d-dokumenti ezibiti;

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Rat id-digriet a fol 24;

Rat ir-relazzjoni tal-espert nominat a fol 33;

Semghet lill-Avukati difensuri jittrattaw:

PROVI

L-attur xehed li kien ma jixtri sigar tal-frott. Hu u jghabbihom fil-karozza giet karozza warajh. Dan ir-ragel tal-karozza hareg mill-karozza u meta irritorna u dahal fil-karozza minflok qala' bil-*first*, irriversja u laqtu hu u qieghed bis-sigar idahhalhom fil-Land Rover. Hu laqtu f'saqajh. Hu saq sad-dar billi ma kellux il-boghod. Imbaghad cempel lit-tabib. Ghamel xahar ma jistax jimxi. Hu jahdem bhala *supervisor* fuq ix-xtut. Ghamel kwazi xaghrejn ma jmurx ghax-xoghol.

Victoria Sammut, sid tal-hanut, xehdet li l-attur kien mar jixtri minghandha u pparkja barra l-hanut. Huwa u jghabbi s-sigar fil-vettura tieghu, vettura ohra saqet fuqu bir-*reverse* u l-attur wegga'. It-triq hija wieqfa ferm.

Anthony Castillo xehed li mar jixtri f'dan il-hanut. Meta nqeda dahal fil-karozza. Hu ra lill-attur fejn il-hanut bil-pjanta f'idu. Billi kien hemm karozza quddiemu, irriversja, l-attur qasam u skond l-attur dak il-hin laqtu. Meta rriversja kien qed ihares fil-mera izda ma rahx jaqsam. L-attur ma kien gralu xejn, saq u telaq minn fuq il-post. Wara xi tliet ijiem kellmuh il-pulizija fuq l-incident.

Skond ir-*Road Accident Report* a fol 56 l-incident gara fid-9 ta' Dicembru mentri r-rapport dahal fil-11 ta' Dicembru 1998. Il-konvenut irrapporta li mar biex jipparkja hdejn il-hanut, ra lil John Grima fuq il-gemb tieghu, ghamillu s-sinjal b'rasu u haseb li qallu biex jirriversja u accidentalment laqtu fuq saqajh. Grima stqarr li Castillo qallu dak il-hin flok ghamlu *first gear* ghamlu *reverse* u laqtu.

KONSIDERAZZJONIJIET

Jirrizulta li l-incident in ezami gara fil-kontest ta' manuvra ta' *"reversing"* jew *"retromarcia"* da parti tal-konvenut .

Ir-regolament 67 tal Motor Vehicles Regulations jiddisponi li:-

"No person shall cause the motor vehicle to travel backwards for a greater distance or time than is absolutely necessary and shall take such precautions as are required to avoid collisions and accidents with persons or other vehicles on the road."

Kif jidher mir-regolamenti, is-sewqan b'lura, minhabba d-diffikultajiet partikolari li jirrappresenta, ghandu jkun ristrett kemm jista' jkun, u , meta jsir, irid ikun akkompanjat mill-prekawzjonijiet kollha indikati.

Il-Highway Code Malti jikkonsilja:-

"Before you reverse, make sure that there are no children or other persons or any obstruction, in the blind area behind you" (para 71).

"If your view to the rear is restricted, get help when reversing." (para 73).

L-istess jirrkkomanda sostanzalment il-Highway Code Ingliz .

Fl-Appell Kriminali "Il-Pulizija vs J. Aquilina" (12.3.61), saret riferenza ghas-sentenza tal-Corte di Cassazione tal-Italia fejn gie ritenut :-

" La retromarcia di un autoveicolo consituisce uno spostamento anormale e difficile e va quindi eseguito con particolare prudenza. Se il-conducente, per la sagoma dell'autoveicolo o per altra causa, non e in grado di vedere tutta la via a tergo, la prudenza impone di servirsi di altra persona che, da terra, controlli la manovra. (22.12.55).

Fil-manwal tad Department of the Enviroment: Driving (ed. 1972 p 113) taht "*What to look for*" fir-*reversing*, hemm elenkati is-segwenti prekawzjonijiet:-

"Always check for other traffic before you drive backwards. Make quite sure that there is nothing in your way... Check all around-forwards-behind, over both shoulders and in your mirror. If you are in any doubt, get out (or ask your passenger to do so) to make sure. Keep a good lookout all the time. You are moving backwards and always be ready to stop.

Jidher ghalhekk li kif *driver* li jkun miexi ‘l-quddiem ghandu l-obbligu li jzomm *a proper lookout*, hekk ukoll, jekk mhux b'mod aktar assidwu, japplika ghal *driver* li jkun miexi b' lura.

Fil-kaz in ezami l-attur xehed li l-konvenut minflok mexa ‘l-quddiem irriversja fuqu u laqtu meta hu kien qed idahhal il-pjanta fil-landrover tieghu. Il-konvenut minn naha l-ohra sostna li hu kien ra lill-attur bil-pjanta f’idu u meta rriversja dana qasamlu u laqtu.

Illi mill-provi prodotti jirrizulta li l-incident gara meta l-attur kien diga qieghed fejn il-vettura tieghu jdahhal l-pjanta u mhux meta l-attur kien qed jaqsam. Anke kieku l-fatti graw fil-hin meta semma l-konvenut, l-istess hu kien ikun responsabbili ghall akkadut billi hu ma kienx ikun qed izomm *proper lookout* assidwu ghall kull ma qed jigri madwaru.

Konkluzzjoni

Ghalhekk il-Qorti tikkonkludi li l-incident gara unikament tort tal-konvenut.

Danni

L-espert mediku nominat minn dina l-Qorti ezamina lill-attur u sab li dana kellu dizabilita permanenti ta’ 5%.

L-attur pero’ ma pprezenta ebda dokumenti biex jipprova x’danni sofra; kemm ghal dak li jirrigwarda *damnum emergens* kif ukoll ghall *lucrum cessans.*

In vista ta' dana l-Qorti mhiex posizzjoni li tillikwida d-danni kif mitluba li taghmel fic-citazzjoni.

DECIZJONI

Ghal dawn il-motivi l-Qorti tiddeciedi billi
tiddikjara illi l-incident bejn il-kontendenti li gara fid-9 ta' Dicembru, 1998 gara unikament tort tal-koknvenut;
fin-nuqqas ta' provi dwar id-danni, tastjeni mill-tiehu aktar konjizzjoni tat-tieni u tielet talba.
Spejjez ghall konvenut.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------